

Úvodem	5
Předmluva	7
Plicní tuberkulosní onemocnění v jednotlivých údobích dětského věku	9

I. D Í L

O vyšetřovacích metodách

O vyšetřovacím postupu a o hodnocení jednotlivých vyšetřovacích metod	11
Anamnesa	12
Výška a váha tělesná	18
O tělesné teplotě a jiných příznacích tuberkulosního procesu plicního	18
Celková aspekce	20
Fysikální vyšetření plic	21
Tuberkulinová reakce	22
Zkoušky perkutánní — zkouška Moroova	22
Náplastová metoda Monradova	23
Zkouška kutánní — Pirquetova	23
Intrakutánní reakce podle Mantouxové	23
Intrakutánní vpichová reakce podle Stewarta	24
BCG test a simultánní tuberkulinová reakce	25
Zkouška subkutánní a slizniční	26
Eosinofilní reakce po tuberkulinu podle Michailova	26
Jak se chová organismus k tuberkulinu?	26
Různé druhy reakce podle doby vzniku a podle intensity	27
Ssedlivost červených krvinek	28
Provedení zkoušky	28
O vlivu některých faktorů na sedlivost	29
Vliv různých diagnostických a terapeutických výkonů	30
Vliv některých onemocnění	30
Odčítání zkoušky sedlivosti	31
Krevní obraz	32
Neutrofilní údobí bojové	32
Monocytární údobí úspěšné obrany	33
Lymfocytární údobí hojivé	33
Reakce Weltmannova — reakce serologické	34
Původce tuberkulosního procesu a jeho průkaz	35
Jak postupujeme při zjišťování b. K. u dětské plicní tuberkulosy?	36
Mikroskopické vyšetření	36
Mikroskopické vyšetření po homogenisaci	37
Fluorescenční barvení b. K.	37
Vyšetření kultivační — laryngeální výtěry	38
Kultivace sputa ze smočených tamponů	39

Žaludeční výplachy	39
Bronchiální výplachy	40
Výpotky, moče, moky	40
Skličková kultivační metoda	40
Zjišťování b. K. filtračním aparátem a membránami	41
Zjišťování b. K. elektrolyticky	41
Pokus na morčeti — typisace kmenů	41
Zjišťování resistence	42
O otázce otevřené a nakažlivé tuberkulosity	42
Roentgenové vyšetření	43
Všeobecně o popisu roentgenového obrazu	44
O projekcích	45
Postup roentgenového vyšetření — prosvícení	46
Snímek přehledný — výsekový — cílený	47
Snímky stereoskopické	48
Snímky kymografické	48
Snímky vrstevové	49
Axiální transversální stratigrafie	51
Bronchografie	51
Angiopneumografie	52
Dětský hrudník a jeho hlavní části v roentgenovém obraze	52
Několik poznámek k anatomii hlavně se zřetelem k novému pojmenování	53
Bronchiální větvení a plicní segmentace	54
Bránice	56
Plicní pole	57
Mediastinum	58
Hilus	59
Trachea a bronchy	60
Arterie plicní	60
Veny plicní	61
Arterie a veny bronchiální	61
Cévy lymfatické	61
Uzliny lymfatické	61
Roentgenový obraz zdravého hilu plicního	63
Bronchoskopie	65
Spirometrie	67
Diagnostický pneumothorax, thorakoskopie a pneumoperitoneum	72

II. DÍL

Primární tuberkulosní komplex a tuberkulosa nitrohrudních uzlin

Primární tuberkulosní komplex	75
Primární infiltrace	76
Klinický průběh	78
Roentgenový obraz	78
Primární lymfangoitida	79
Tuberkulosa nitrohrudních uzlin	80
Zvláštní obrazy primárního tuberkulosního komplexu	84
Primární tbc komplex bipolární a splývající	84
Primární tbc komplex dvojnásobný a mnohonásobný	85
Primární tbc komplex proliferující	85
Primární tbc komplex vzniklý na podkladě superinfekce	86
Primární tbc komplex reinfekční	87

Zvláštní příhody v průběhu tuberkulózy nitrohručních uzlin a primárního komplexu	88
Atelektázy	88
Obstruktivní emfysém	91
Emfysémové buly	91
Uzlinový infiltrát	92
Uzlinová kaverna	92
Endobronchiální tuberkulosní změny v průběhu dětské plicní tuberkulózy	93
Perforace tuberkulosních uzlin do bronchiálních cest	95
Několik poznámek ke klinice primárního komplexu a tuberkulózy nitrohručních uzlin	97

III. DÍL

Postprimární dětské tuberkulosní procesy plicní

Všeobecně o postprimárních procesech	101
Sekundární perifokální infiltrace	101
Poznámky k patologické anatomii hematogenních procesů	102
Akutní miliární tuberkulóza plicní	107
Subakutní a chronická diseminovaná tuberkulóza plic	109
Subakutní a chronická miliární plicní tuberkulóza	109
Tuberkulóza miliární diskretní, fibrosa densa a diffusa	110
Ložisková tuberkulóza plic	111
Simonovo hrotové ložisko	111
Sekundární superinfekční infiltráty (Aschoff-Puhl)	112
Infiltrativní tuberkulóza plic	113
Časný podklíčkový infiltrát	113
Tuberkulomy	115
Akutní tuberkulosní pneumonie	115
Cirhosa plic	116
Pleuritidy	116
Pleuritidy interlobární	117
Pleuritidy mediastinální	117
Exsudáty v pneumothoraxu	118

IV. DÍL

Rozpadové dětské tuberkulosní procesy plicní

Všeobecně o rozpadových procesech	121
Rozpadové procesy vzniklé z primárního komplexu	123
Rozpadové procesy vzniklé ze sekundárních perifokálních infiltrací	124
Rozpadové procesy vzniklé z procesů hematogenních	125
Rozpadové procesy vzniklé z procesů ložiskových a infiltrativních a pneumonických	126
Zvláštní příhody a obrazy v průběhu rozpadového dětského tuberkulosního procesu	127
Bronchogenní rozptyl	127
Bronchogenní aspirační infiltrát	127
Hemoptoe	128
Ventilová kaverna	128
Chronické fibrokavernosní tuberkulosní procesy u dětí	129

V. DÍL

Některé zvláštní kapitoly z dětské tuberkulózy

O kongenitální tuberkulóze	131
O kojenecké tuberkulóze	133
O pubertální ftíze	137
Infekční nemoci a tuberkulóza	141
Některá onemocnění vznikající na podkladě bacilemie	142
Latentní bacilemie	143
Tyfotuberkulóza	143
Prudká tuberkulózní sepe	144
Superinfekce u dětské plicní tuberkulózy	144

VI. DÍL

Některá nespecifická onemocnění plicní, důležitá s hlediska diferenciální diagnózy

Některé akutní příhody plicní	147
Pneumonie a bronchopneumonie	147
Bronchiolitis—bronchitis capillaris	148
Prchavé eosinofilní infiltráty — eosinofilní pneumonie	148
Plicní absces	148
Plicní gangréna	149
Plicní infarkt	149
Nespecifická onemocnění plicní chronická	149
Bronchiektasie	149
Chronický absces plicní	150
Chronická pneumonie	150
Astma bronchiální	151
Lues plic	151
Aktinomykosa	151
Streptotrichosa	151
Echinokokus	152
Nádory nitrohruční	152
Nádory hrudní stěny	152
Nádory pohrudnice	152
Nádory plicní tkáně	153
Cysty plicní	153
Isolovaná plicní cysta	153
Plíce vakovitá	153
Plíce voštinovitá	153
Benigní nádory plicní	154
Maligní nádory plicní	154
Nádory mediastina	154
Vrozené mediastinální cysty	154
Mediastinální nádory původu nervového	155
Nádory mízních uzlin	155
Lymfogranulomatosi	155
Lymfosarkom	156
Leukemie	156
Nemoc Boeck-Besnier-Schaumannova — sarkoidosa plic	156
Ostatní útvary mediastinální	157
Mediastinální emfysém	157
Mediastinitis	157
Kardiální hilus a kardiální plíce	158

Kongenitální anomalie	158
Ještě některé zajímavosti a drobnosti v rtg. obraze dětských plic	159

VII. DÍL

O léčení, rehabilitaci a prevenci dětské tuberkulózy

K terapii dětské plicní tuberkulózy	161
Chemotherapie a antibioterapie u dětské plicní tuberkulózy	163
O léčení operativním	167
Intrapleurální pneumothorax	169
Thorakokaustika	170
Pneumoperitoneum	170
Extrapleurální pneumothorax	171
Resekce plicní tkáně pro tuberkulózu	172
Thorakoplastika	172
Operace na nervu bráničním	172
O rehabilitaci	173
O prevenci, zejména o vakcinaci	176
Vývoj očkování a jeho oprávněnost	177
Vývoj vakcinace u nás	180
Přehled o počtu očkovaných a o proočkovanosti	185
Naše dosavadní zkušenosti s účinností vakcinace	186
Komplikace — neškodnost vakciny	193
Různé otázky a problémy souvisící s vakcinací	196
Literatura	199

VIII. DÍL

O dětské tuberkulóze mimoplicní

Mimoplicní primární tuberkulózní komplex	203
Tuberkulóza kostí a zhybov v detstvom veku	203
Pathologická anatomia	205
Diagnostika	208
Anamnéza	208
K inický nález	208
Príznaky celkové	209
Príznaky miestne	209
Roentgenový nález	210
Laboratórny nález	212
Terapia	213
Špeciálna časť.	221
Spondylitis tbc	221
Coxitis tbc	223
Gonitis tbc	226
Arthritis talocruralis tbc	227
Omarthritis tbc	228

Arthritis cubiti tbc	229
Arthritis carpi tbc	230
Tbc costarum et sterni	231
Tbc claviculae	231
Tbc scapulae	232
Tbc lebečných a obličejových kostí	232
Tbc diafýz krátkých a dlouhých rúrovitých kostí	232
Literatura	233
Tuberkulosa mimohrudních lymfatických uzlin	234
Generalisovaná kaseosní tuberkulosa lymfatického systému Leitnerova	236
Tuberkulosa kůže	236
Pathogenesa kožní tbc	237
Diagnostika kožní tbc	239
Rozdělení kožní tbc	240
Klinika kožní tbc	241
I. Tuberkulosy pravé	241
Tbc cutis luposa	241
Tbc cutis colliquativa	242
Tbc cutis verrucosa	242
Tbc miliaris ulcerosa	242
Tbc cutis miliaris disseminata	243
II. Tuberkulidy	243
Tuberkulid lichenoidní	243
Tuberkulid papulonekrotický	243
Tuberkulid indurativní	244
III. Lupoidy	244
Lupoid Besnier-Boeck	244
Lupoid Darrier-Roussy	245
Lupus pernio	245
IV. Primární komplex kožní	245
Léčení kožní tbc	246
Prevence kožní tbc	248
Tuberkulosní zánět serosních blan	249
Tuberkulosa perikardu	249
Tuberkulosa pobřišnice	250
Tuberkulosní zánět mozgových blan	251
Tuberkulosa horních cest dýchacích, polykacích a zažívacích	257
Tuberkulosa nosu, laryngu	257
Tuberkulosa dutiny ústní, jícnu a žaludku	257
Tuberkulosa střev	257
Tuberkulosa jater	258
Tuberkulosa pankreatu, sleziny	259
Tuberkulosa žláz s vnitřní sekrecí	259
Tuberkulosa urogenitálního ústrojí	259
Tuberkulosa močového ústrojí	260
Rozpoznání choroby	265
Léčení choroby	265
Tuberkulosa mužských pohlavních orgánů	267
Tuberkulosa oka v dětském věku	271
Literatura	274

IX. DÍL

Závěrečné kapitoly o dětské tuberkulóse

Přehled třídění a cizí literatura o dětské plicní tuberkulóse	277
O nové klasifikaci	296
Dětská tuberkulóza u nás a péče o tbc nemocné děti	300
Literatura	306
Seznam vyobrazení	317
Jmenný a věcný rejstřík	323
Obrázková příloha 1 — 248	za str. 316